



„Amikor Isten szólt Mózeshez a csipkebokorban,  
(Mondja a Szentírás), zenge ilyen szavakat:  
»Vesd le a lábadról, inté őt, vesd le a csizmát,  
Mert ahol épp most állsz: isteni szent az a hely!  
Ám te ne a csizmát vesd el, magyarom, de a schismát,  
Így az a tér, ahol állsz, üdvnek a földje leszen!«”

„Egy német vargának igen bosszús és truccos felesége volt; mert ha csak az ura félvállra tekintett is, úgy felfújta magát, mint mikor a rácok a kecskebőrt pálinkával megtöltik, és gyakorta egész héten sem szólott egy szót is. Egyszer a többi közül, hogy a felesége szótalaná lett, gondolkodik, hogy mit csináljon. Végre gyertyát gyújt fényes nappal, és világgal keresgél mind ágy alatt, pad alatt, és a háznak minden szegelyukát kikeresi, mintha valamit elvesztett volna. A truccos asszony pedig a kályha mellett ült, öszvehúztavonta magát, mint a falu végén a guta. Végre oda is ment a világgal, és a szoknyája alatt is keresgél. Erre már az asszony nem állhatta, hanem kérdezte: Im már mi ördögöt keres kend? Édes felségem – felele a varga – a nyelvedet keresem, mert azt gondoltam, hogy elvesztetted, de hála Istennek, hogy ismét megtaláltam.”

„Nincsen emberi szó, mely azt kifejezze:  
Csak rokon szív lehet, a mely átérezze.  
Égő vágy, a mely küzd a lehetetlenért.  
Szerelem, mely gátul találja az erényt.  
Álmok, a mik ébren kineznek, gyötörnek.  
Fájdalom, mit kábán nevezünk gyönyörnek.  
Mitől idvezülök, attol elkárhozom:  
Isten ellen véték, mikor imádkozom.  
Ha aczél láncz volna, letépném magamrol,  
De rózsaláncz ellen szűm hasztalan harczol.”

„...rég a Zrínyi Miklós által felhozott adoma, a székelyről, kit az ördög visz a hátán, kérdi tőle a szemközt találkozó társa: »Komé, hová? – Visz az ördög a pokolba. – A bizony rosz. – De még roszabb lenne, ha ő ülne a nyakamba, s én vinném őt a pokolba!« Ez célzatul volt felhozva arra, hogy az akkor vitázó két nemzet melyikéhez szegődjék a magyar?”



# Irodalomtörténeti Közlemények

A Bölcsészettudományi Kutatóközpont  
Irodalomtudományi Intézetének folyóirata

2024/1

1

2024

ItK

Jókai Mór  
Anekdota  
Motívumtörténet  
Krúdy Gyula